



Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. június 30.*

„Előzetes döntéshozatal — A lojális együttműködés elve — Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve — Jogalap nélkül beszedett adó kamatokkal történő visszatérítésének szabályait megállapító nemzeti szabályozás — Az uniós jogból eredő ilyen visszatérítés iránti jogokra vonatkozó bírósági határozatok végrehajtása — Öt évre elosztott visszatérítés — A visszatérítésnek valamely adó jogcímén beszedett pénzeszegek rendelkezésre állására vonatkozó feltételhez kötése — A végrehajtás lehetőségének hiánya”

A C-200/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunalul Sibiu (nagyszebeni fellebbviteli bíróság, Románia) a Bírósághoz 2014. április 22-én érkezett, 2014. március 20-i határozatával terjesztett elő az előtte

Silvia Georgiana Câmpean

és

az **Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș**, jelenleg Serviciul Fiscal Municipal Mediaș,

az **Administrația Fondului pentru Mediu**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal és E. Jarašiūnas (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. október 22-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- S. G. Câmpean képviseletében D. Târșia ügyvéd,
- a román kormány képviseletében R. H. Radu, meghatalmazotti minőségben, segítői: V. Angelescu és D. M. Bulancea tanácsadók,

* Az eljárás nyelve: román.

– az Európai Bizottság képviselőjében R. Lyal, G.-D. Balan és M. Wasmeier, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. február 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUSZ 6. cikknek, azon elveknek, amelyeknek az uniós jog megsértésével beszedett nemzeti adók visszatérítésének meg kell felelnie, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17. cikkének, 20. cikkének, 21. cikke (1) bekezdésének és 47. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Silvia Georgiana Câmpean és az Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș (Medgyes város önkormányzatának költségvetési hivatala), valamint az Administrația Fondului pentru Mediu (a környezetvédelmi alapot kezelő hatóság, Románia) között az uniós jog megsértésével beszedett azon adó visszatérítése, valamint annak járulékos kamatai megfizetése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, amelyet egy másik tagállamból származó gépjármű Romániában történő nyilvántartásba vételekor S. G. Câmpeannak kellett megfizetnie.

A román jogi háttér

- 3 A 2012. január 6-i Legea nr. 9 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehiculea (gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adójáról szóló 9. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2012. január 10-i 17. szám; a továbbiakban: 9/2012. sz. törvény) környezetszennyezési adót vezetett be az M1–M3 és N1–N3 kategóriába tartozó járművekre. E törvény 4. cikkének (1) bekezdése alapján ezen adó fizetésének kötelezettsége különösen a gépjármű Romániában történő első nyilvántartásba vételének alkalmával keletkezik.
- 4 A 2014. február 26-i Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetar (az egyes jogi aktusok és egyéb pénzügyi és költségvetési intézkedések módosításáról és kiegészítéséről szóló 8. sz. sürgősségi kormányrendelet; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2014. február 28-i 151. szám; a továbbiakban: 8/2014. sz. OUG) XV. cikke előírja:

„(1) A gépjárművek környezetszennyezési adójának és a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adójának a visszatérítésére vonatkozó, 2015. december 31. előtt végrehajthatóvá vált bírósági határozatokban megállapított összegek, a teljes kifizetésig felszámított kamatok és az eljárási költségek, valamint a bíróság által megállapított egyéb összegek folyósítása öt naptári éven keresztül, az említett összeg 20%-ának megfelelő összeg évente való kifizetésével történik.

(2) Az adóalanyok által az (1) bekezdés szerinti visszatérítés tárgyában benyújtott kérelmek a módosított és kiegészített 2003. december 24-i [Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală (adózás rendjéről szóló 92. sz. kormányrendelet; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2003. december 29-i 941. szám, a továbbiakban: 92/2003. sz. OG) rendelkezéseivel összhangban, a benyújtástól számított 45 napon belül kerülnek elbírálásra, és az éves összegek kifizetésére a környezetvédelmi alapot kezelő hatóság által kidolgozott táblázat alapján kerül sor.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő számítása a (2) bekezdésben előírt határidő lejártakor kezdődik.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott időszak alatt valamennyi végrehajtási eljárást fel kell függeszteni.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott, e sürgősségi rendelet szerint kifizetett összegeket a nemzeti statisztikai intézet által közzétett fogyasztói árindex alapján vizsgálják felül.

(6) A végrehajtható okiratok alapján történő kifizetések teljesítése során követendő eljárást a környezetvédelmi és éghajlatváltozás-ügyi miniszter, valamint a pénzügyminiszter együttes rendeletben határozza meg az (1) bekezdésben meghatározott határidők figyelembevételével.

(7) Az e sürgősségi rendelet hatálybalépése előtt kibocsátott olyan végrehajtható okiratokban szereplő összegek elmaradt kifizetésének teljesítésére, amelyek tekintetében még nem indult végrehajtási eljárás, az (1)–(6) bekezdés rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.”

- 5 A 8/2014. sz. OUG-hoz fűzött indokolás szerint annak elfogadását különösen a „gépjárművek környezetszennyezési adója és a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adója összegének a megfizetésére vonatkozó bírósági határozatok végrehajtása kapcsán napjainkban felmerülő nehézségek igazolják, tekintettel a végrehajtható okiratok általános szabályok szerinti végrehajtásának mind a környezetvédelmi alapot kezelő hatóság költségvetésére, mind pedig a konszolidált általános költségvetésre gyakorolt negatív hatásaira, [és] figyelemmel arra, hogy a bírósági határozatok végrehajtására vonatkozó, korlátozott ideig alkalmazandó, a gépjárművek környezetszennyezési adója és a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adója összegének a megfizetését elrendelő különleges szabályok bevezetésére van szükség. Az ilyen rendelkezések hiánya ugyanis a költségvetési egyensúly fenntarthatatlanságához, közvetve pedig a környezetvédelmi alapot kezelő hatóság által vállalt kötelezettségek és a Romániát mint az Európai Unió tagállamát a környezetvédelem területén terhelő kötelezettségek be nem tartásához vezet”.
- 6 A 2014. március 19-i Ordinul nr. 365/741 al ministrului mediului și schimbărilor climatice și al ministrului finanțelor publice privind aprobarea Procedurii de efectuare a plăților sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și a modelului și conținutului unor formulare și pentru modificarea anexei nr. 4 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice și al viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 490/407/2013 pentru aprobarea Procedurii de restituire a sumelor prevăzute la art. 7, 9 și 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, precum și a sumelor stabilite de instanțele de judecată prin hotărâri definitive și irevocabile-t (a környezetvédelmi és éghajlatváltozásért felelős miniszternek, valamint a pénzügyminiszternek a gépjárművek környezetszennyezési adója és a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adója visszatérítésére vonatkozó bírósági határozatokban előírt összegek kifizetésére irányuló eljárás jóváhagyásáról, továbbá egyes formanyomtatványok mintájának és tartalmának jóváhagyásáról, valamint a környezetvédelmi és éghajlatváltozásért felelős miniszternek és miniszterhelyettesnek, valamint a pénzügyminiszternek a gépjárművek után fizetendő környezetvédelmi bélyegilleték bevezetéséről szóló 9/2013. sz. sürgősségi kormányrendelet 7., 9. és 12. cikke szerinti összegek visszatérítésére vonatkozó eljárás, valamint a bíróságok által hozott jogerős és megfellebbezhetetlen határozatokban megállapított összegek jóváhagyásáról szóló 490/407/2013. sz. miniszteri rendelet 4. mellékletének módosításáról szóló 365/741. sz. miniszteri rendelet; a továbbiakban: 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet) a 8/2014. sz. OUG XV. cikkének (6) bekezdése alapján fogadták el, és az az említett XV. cikk részletes végrehajtási szabályait határozza meg.
- 7 E miniszteri rendelet 1. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A gépjárművek környezetszennyezési adójának és a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adójának a visszatérítésére vonatkozó, 2015. december 31. előtt végrehajthatóvá vált bírósági határozatokban megállapított összegek, a teljes kifizetésig felszámított kamatok és az eljárási költségek,

valamint a bíróság által megállapított egyéb összegek folyósítása a [8/2014. sz. OUG] XV. cikkének megfelelően öt naptári éven keresztül történik, évente az említett összeg 20%-ának megfelelő összeg kifizetésével.

(3) Az adóalanyok által a (2) bekezdés szerinti visszatérítés tárgyában benyújtott kérelmek elbírálására az [92/2003. sz. OG] rendelkezéseivel összhangban, a benyújtástól számított 45 napon belül kerülnek elbírálásra, és az éves összegek kifizetésére a környezetvédelmi alapot kezelő hatóság által e célból jóváhagyott táblázat alapján kerül sor [...].”

8 Az említett miniszteri rendelet 3. cikke előírja:

„Az 1. cikk (2) bekezdése szerinti pénzüsszegeket, ideértve azoknak a kifizetés időpontjában végrehajtott aktualizálásból következő bármely korrekciós összegét, a környezetvédelmi alap költségvetésének terhére a [környezetvédelmi] bélyegilleték címén beszedett összegekből fedezik.”

9 A 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet 1. melléklete az I. fejezetében létrehozza a 8/2014. sz. OUG XV. cikkének (1) bekezdése szerinti, a gépjárművek környezetszennyezési adójának és a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adójának a visszatérítésére vonatkozó bírósági határozatokban előírt összegek kifizetésére alkalmazandó eljárást.

10 Ezen 1. melléklet I. fejezetének 7. és 19. pontja értelmében:

„(7) A visszatérítés iránti kérelemhez ellenőrzés céljából a következő dokumentumokat kell mellékelni:

a) a végrehajtható ítélet hitelesített másolata;

b) a természetes személy vagy a jogi személy képviselőjének a személyazonosító okmánya, mely utóbbihoz mellékelni kell a képviselőnek adott meghatalmazást;

[...]

(19) Az egyes éves részletek kifizetése érdekében az illetékes adóhatóság az aktualizált összegek fizetési ütemtervének és a 11. pontban rögzített kamatoknak megfelelően kezeli és végrehajtja az esetleges beszámításokat, figyelembe véve az egyes részletek fizetési határidejének időpontjában fennálló, a kifizetőt terhelő adótartozásokat [...].”

11 A 2002. január 30-i Ordonanța Guvernului 22. sz. privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii-nak (a közjogi intézmények végrehajtható okirat alapján megállapított fizetési kötelezettségeinek végrehajtásáról szóló 22. sz. kormányrendelet; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2002. február 1-jei 81. szám; a továbbiakban: 22/2002. sz. OG) az alapügy tényállása megvalósulása időpontjában hatályos változata szerinti 1. cikke előírja:

„(1) A végrehajtható okirat alapján megállapított, a közjogi intézményeket és hatóságokat terhelő tartozásokat az ezek költségvetésében, illetve, adott esetben, azon címek alá tartozó kiadásokban jóváhagyott összegekből kell megfizetni, amelyek alá a szóban forgó kötelezettségek tartoznak.

(2) A végrehajtható okirat alapján megállapított, a közjogi intézményeket és hatóságokat terhelő tartozások nem fizethetők ki a jóváhagyott költségvetés értelmében a szervezési és működési költségek fedezésére szánt összegekből, a személyzeti költségeket is beleértve, amelyek célja, hogy lehetővé tegyék e szervezetek számára azon feladatok és törvényes célkitűzések teljesítését, amelyek okán ezeket létrehozták.”

12 Az említett törvény 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a végrehajtható okiratban megállapított követelések végrehajtása nem kezdődik meg, vagy fedezet hiányában nem folytatható le, az adós intézménynek 6 hónapon belül meg kell hoznia a fizetési kötelezettség teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. E határidő attól az időponttól kezdődik, amikor az adós az illetékes végrehajtási szerv által a hitelező kérelmére közölt fizetési felszólítást megkapta.”

13 A 22/2002. sz. OG 3. cikke értelmében:

„Abban az esetben, ha a közjogi intézmények nem tesznek eleget a 2. cikkben előírt fizetési kötelezettségüknek, a hitelező végrehajtást kérhet a polgári perrendtartás és/vagy egyéb, e tekintetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmében.”

14 A módosított és kiegészített 2011. július 19-i pentru aprobarea Procedurii de punere în aplicare a titlurilor executorii în baza căroră se solicită înființarea poprii conturilor autorităților și instituțiilor publice deschise la nivelul unităților Trezoreriei Statului (a hatóságoknak és a közjogi intézményeknek az államkincstárnál vezetett számláira kiterjedő foglaltatás foganatosítása alapjául szolgáló, a végrehajtható okiratokra vonatkozó végrehajtási szabályok megállapításáról szóló, 2336. sz. pénzügyminiszteri rendelet; a továbbiakban: 2336/2011. sz. miniszteri rendelet) a 10a. cikkében előírja:

„(1) Amennyiben a bíróság érvényesíti a foglaltatást, a végrehajtás kizárólagos tárgyát az adós által birtokolt vagy a vele szemben harmadik személyek tartozásából eredő összegek alkotják, amely összegek lehetővé teszik a közjogi intézmények és hatóságok terhére megállapított tartozások megfizetését a módosított és kiegészített 288/2002. sz. törvény általi kiegészítésekkel elfogadott [22/2002. sz. OG] 1. cikkének (2) bekezdésében rögzített korlátok sérelme nélkül.

(2) Az első bekezdésben foglalt esetekben a végrehajtható okiratokra alkalmazandó 1–10. cikk szerinti végrehajtási eljárást értelemszerűen kell alkalmazni.”

15 Az adóigazgatási eljárást az 92/2003. sz. OG szabályozza.

16 Az említett rendelet „Beszámítás” címet viselő 116. cikkének (1), (2), (4) és (6) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az állam vagy a közigazgatási és önkormányzati egységek, illetve ezek szerveinek adókból, illetékekből, járadékokból vagy egyéb, a konszolidált költségvetésbe fizetendő minden egyéb összegből eredő követeléseik megszűnnek az adós számára az állam költségvetéséből visszatérítendő, visszautalandó vagy visszafizetendő összegeknek a legkisebb összeg erejéig történő beszámításával, amennyiben a két fél kölcsönösen egymás adósa és hitelezője, azzal a feltétellel, hogy a szóban forgó követeléseket ugyanazon hatóságok tartják nyilván, ezek alárendelt egységeit is beleértve.

(2) Az adós adótartozásaiba beszámítják az ugyanezen költségvetés alá tartozó követeléseket, és a fennmaradó követeléseket arányos módon, az (1) bekezdés szerinti feltételek tiszteletben tartásával egyéb költségvetések alá tartozó követelésekbe számítják bele.

[...]

(4) Ha a törvény másképp nem rendelkezik, a beszámítás abban az időpontban válik hatályossá, amikor a párhuzamosan fennálló követelések bizonyossá, nem vitatottá és esedékessé válnak.

[...]

(6) A beszámítást az illetékes adóhatóság állapítja meg az adós kérelmére vagy hivatalból.”

- 17 A módosított 2004. december 2-i Legea contenciosului administrativ nr. 554 (a közigazgatási perekről szóló 554. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2004. december 7-i 1154. szám; a továbbiakban: közigazgatási perekről szóló törvény) „végrehajtási kötelezettség” címet viselő 24. cikkének (1) bekezdésében az alábbiakat írja elő:

„Amennyiben a keresetnek való helyt adást követően valamely hatóság köteles valamely közigazgatási aktus elfogadni, helyettesíteni vagy módosítani, illetve egy másik aktust elfogadni, vagy bizonyos közigazgatási cselekményeket elvégezni, a jogerős bírósági határozat végrehajtására az ebben kitűzött határidőn belül, ilyen határidő hiányában legkésőbb az említett határozat jogerőssé válásának időpontját követő 30 napon belül önkéntes módon kerül sor.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 18 S. G. Câmpean Németországban használt gépjárművet vásárolt, amelyet Romániában vettek nyilvántartásba. S. G. Câmpean 2012. január 18-án 2737 román lej (RON) (körülbelül 615 euró) összeget fizetett meg az említett nyilvántartásba vétel érdekében a 9/2012. sz. törvényben előírt gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adója címén.
- 19 A Tribunalul Sibiuhoz (nagyszebeni fellebbviteli bíróság, Románia) 2012. február 21-én benyújtott keresetlevelében S. G. Câmpean arra tekintettel kérelmezte ezen összeg, valamint annak a tényleges megfizetése időpontjáig felszámított járulékos kamatai visszatérítését, hogy ezen adó összegegyeztetetlen az uniós joggal.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság, mivel kétségei merültek fel az említett adó uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően, a 2012. november 15-i határozatával felfüggesztette az előtte folyamatban lévő eljárást, és előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult az Európai Bírósághoz.
- 21 A 2014. február 3-i Câmpean és Ciocoiu végzésben (C-97/13 és C-214/13, nem tették közzé, EU:C:2014:229) a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 110. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan adó, mint amelyet a 9/2012. sz. törvény a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátása után ír elő. A Bíróság nem korlátozta a határozata időbeli hatályát.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság másrészt ugyanezen jogvita keretében kétségeit fejezte ki a tekintetben, hogy a Bíróság ezen végzésének kihirdetését követően elfogadott, a jogalap nélkül megfizetett adók visszatérítésére vonatkozó nemzeti szabályozás, különösen pedig a 8/2014. sz. OUG XV. cikke összeegyeztethető-e az uniós joggal, valamint az Európa Tanács által hozott egyes jogi aktusokkal.
- 23 E szabályozás rendelkezik többek között a jogalap nélkül beszedett összegek öt év alatt, a követelt összeg 20%-ának megfelelő éves részletekben történő visszatérítéséről, valamint a kamatokról és az eljárási költségekről. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az ilyen szabályozás, amennyiben nem teszi lehetővé a bírósági határozatok észszerű határidőn belül történő végrehajtását, sértheti különösen a jogalap nélkül beszedett adók tényleges visszatérítéséhez való jogot, a tulajdonhoz való jogot, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogot.
- 24 E körülmények között a Tribunalul Sibiu (nagyszebeni fellebbviteli bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából elsőként egy kérdést terjesztett a Bíróság elé.
- 25 Ezt követően az említett bíróság a szóbeli szakasz újbóli megnyitásáról határozott az előtte folyamatban lévő jogvitában. Ennek keretében az alapeljárás felperese arra hivatkozott, hogy figyelemmel egyrészt a 8/2014. sz. OUG XV. cikket végrehajtó jogi aktusok hatálybalépésére, valamint az ezen XV. cikk hiányában az állammal szemben kezdeményezett végrehajtási eljárásra alkalmazandó jogi aktusokra, a kérdést előterjesztő bíróságnak ki kell egészítenie az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét. Mivel ezen jogi aktusok a jogalap nélkül megfizetett adók magánszemélyek részére való visszatérítésének

késedelmét eredményezik, anélkül hogy ennek fejében biztosítanak számukra annak lehetőségét, hogy a követeléseiket megállapító határozatok végrehajtását kérelmezzék, a kérdést előterjesztő bíróság öt további kérdéssel egészítette ki az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdését.

26 A fentiekből következően a Tribunalul Sibiu (nagyszebeni fellebbviteli bíróság) a következő kérdéseket terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

- „1) Az EUSZ 6. cikk [a Charta] 17. cikke, 20. cikke, 21. cikkének első bekezdése és 47. cikke, az uniós jog által a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata alapján tiltott adók visszatérítésének elve, az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 16/2003. sz. ajánlása és az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1787/2011. sz. határozatát úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan rendelkezés, mint amilyen a [8/1014. sz. OUG] XV. cikke?
- 2) Értelmezhető-e úgy a[z első kérdésben] hivatkozott uniós jog, az Európai Tanács Miniszteri Bizottságának 16/2003. sz. ajánlása, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1787/2011. sz. állásfoglalása, valamint a Miniszteri Bizottság (80) 2. sz. ajánlása, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a [365/741/2014. sz. miniszteri rendelet], a [22/2002. sz. OG] 1–3. cikke és a [2336/2011. sz. miniszteri rendelet]?
- 3) A fent hivatkozott uniós jogot, valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlatát [az 1989. június 22-i Costanzo-ítélet, 103/88, EU:C:1989:256] úgy kell-e értelmezni, hogy a nemzeti közigazgatási hatóságok (a jelen ügyben szóban forgó adójogi és környezetvédelmi hatóságok) hivatalból és haladéktalanul kötelesek végrehajtani a közigazgatási és adójogi jogterületen hozott bírósági határozatokat anélkül, hogy a visszatérítés kedvezményezettjének kérelmeznie kellene a végrehajtást, vagy be kellene tartania az alperes adós által előírt egyéb alakszerűségeket?
- 4) Mi az uniós jognak megfelelő »haladéktalan« határidő, amelyen belül a nemzeti közigazgatási hatóságoknak végre kell hajtaniuk egy közigazgatási és adójogi bíróság által hozott határozatot, illetve amelyen belül a visszatérítés kedvezményezettjének jogosultságait be kell számítani az állam felé fennálló egyéb kölcsönös kötelezettségeibe?
- 5) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, hogy az olyan szankciók, mint az Európai Tanács Miniszteri Bizottsága 16/2003. sz. ajánlása II. fejezete 1. pontjának b) pontjában előírt szankciók (nevezetesen a [közigazgatási perekről szóló 554. sz. törvény] 24. cikkének (3) bekezdésében előírt bírság) abban az esetben is alkalmazhatók, ha a közigazgatási szervet bírósági határozat alapján terhelő pénzügyi kötelezettségeket nem teljesítik?
- 6) Valamely bírósági határozatnak a közigazgatási szervvel szembeni végrehajtása esetén melyek azok a vagyontárgyak, amelyek lefoglalhatók az Európai Tanács Miniszteri Bizottsága 16/2003. sz. ajánlása II. fejezete 2. pontjának d) alpontja értelmében?”

A Bíróság hatásköréről és az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 27 A román kormány arra hivatkozik, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat teljes egészében elfogadhatatlan, amennyiben az előterjesztett kérdésekre adandó válaszok nem hasznosak az alapügybeli jogvita elbírálása szempontjából. Úgy véli, hogy e kérdések az e bíróság által e jogvitában meghozandó bírósági határozat végrehajtási szabályaira irányulnak, amely jogvita tárgya kizárólag a magánszemélyeknek az állam által jogalap nélkül beszedett adó visszatérítése iránti kérelmére vonatkozik. Amennyiben a peres szakasz még nem zárható le, és nem áll fenn olyan körülmény, amely bizonyítja, hogy S. G. Câmpean olyan biztosítási intézkedések meghozatalát kérte a kérdést előterjesztő bíróságtól, amelyek az e bíróság által meghozandó bírósági határozat végrehajtására vonatkoznak, e bíróság nem jogosult az e határozat végrehajtási szabályaira vonatkozó kérdés előterjesztésére.

- 28 Másodlagosan e kormány az előzetes döntéshozatal iránti kérelem részleges elfogadhatatlanságára hivatkozik, amennyiben néhány előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés az Európa Tanács jogi aktusaira vonatkozik, mivel azok nem képezik az uniós jog részét.
- 29 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. Különösen az EUMSZ 267. cikk által létrehozott bírósági együttműködési rendszer keretében a Bíróságnak nem feladata a nemzeti bíróság általi értelmezés helyességének vizsgálata vagy kétségbe vonása, mivel az ilyen értelmezés a nemzeti bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartozik. A Bíróságnak, amikor valamely nemzeti bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordul hozzá, tartania kell magát a nemzeti jognak az említett bíróság által elé terjesztett értelmezéséhez (lásd különösen: 2015. október 6-i Tárşia-ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 12. és 13. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 Egyébiránt a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (2015. május 21-i Verder LabTec ítélet, C-657/13, EU:C:2015:331, 29. pont; 2015. október 6-i Tárşia-ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 31 A jelen ügyben a román kormány azon érvelésének elfogadása, amely szerint a kérdést előterjesztő bíróság az alapeljárás keretében nem rendelkezhet az S. G. Câmpean által benyújtott visszatérítés iránti kérelem tekintetében hozandó határozat végrehajtási szabályairól, a nemzeti jog értelmezését tenné szükségessé, ami mindazonáltal kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik.
- 32 Ugyanis az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint annak kiegészítéséből egyértelműen kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy hatáskörrel rendelkezik az ügy érdemében általa hozandó határozat végrehajtási szabályaira vonatkozó szabályozás azon eljárási szakaszában való alkalmazására, amelyben az eljárás előtte folyamatban van. Másrészt S. G. Câmpean észrevételeiben arra hivatkozik, hogy kérte e bíróságtól, hogy az ügy érdemében általa hozandó határozat azonnal végrehajtható és feltétel nélküli legyen, és hogy a 8/2014. sz. OUG XV. cikkét e határozat végrehajtására nem kell alkalmazni.
- 33 E körülmények között, és más olyan tényezők hiányában, amely arra engednek következtetni, hogy a Bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válaszok nem hasznosak az alapügybeli jogvita elbírálása szempontjából, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseknek a jelen ítélet 29. pontjában hivatkozott relevanciájára vonatkozó vélelem nem dönthető meg a jelen ügyben.
- 34 Ami, másodszor, azon érvet illeti, amellyel a román kormány arra hivatkozik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan az Európa Tanács jogi aktusainak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben foglalt értelmezése vonatkozásában, emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő értelmezésnek az EUMSZ 267. cikkből eredő, Bíróságot megillető hatásköre kizárólag az Unió jogának részét alkotó jogszabályokra terjed ki (2010. május 4-i TNT Express Nederland ítélet, C-533/08, EU:C:2010:243, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), amely feltétel az Európa Tanácsnak a kérdést előterjesztő bíróság által az első, második, ötödik és hatodik kérdésben hivatkozott jogi aktusai esetében nem teljesül. A Bíróság ennél fogva nem rendelkezik hatáskörrel e kérdések megválaszolására, amennyiben azok közvetlenül ilyen jogi aktusok értelmezésére irányulnak.

- 35 Az előző pontban tett pontosításra figyelemmel meg kell állapítani, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem pedig elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 36 Kérdéseivel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, hogy azzal ellentétes az uniós jog megsértésével beszédett, végrehajtható bírósági határozatban meghatározott összegű adók kamatokkal növelt visszatérítésére vonatkozó olyan rendszer, mint amelyet a 8/2014. sz. OUG XV. cikke és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet vagy másodlagosan a 22/2002. sz. OG 1–3. cikke és a 2336/2011. sz. miniszteri rendelet 10a. cikke ír elő.
- 37 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog megsértésével valamely tagállam által beszédett adók visszatérítéséhez való jog az ilyen adókat tiltó, a Bíróság által értelmezett uniós jogi rendelkezések által a jogalanyok számára biztosított jogokból ered, és azokat kiegészíti. A tagállamok tehát főszabály szerint kötelesek az uniós jog szabályainak megsértésével beszédett adók kamatokkal növelt visszatérítésére (lásd: 2015. október 6-i Tárşia-ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 24. és 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 A jogosulatlanul beszédett nemzeti adók visszatérítésével kapcsolatos uniós szabályozás hiányában a tagállamok eljárési autonómiája elvének értelmében az egyes tagállamok feladata kijelölni a hatáskörrel rendelkező bíróságot, és meghatározni azon bíróság előtti jogorvoslatok eljárési szabályait, amelyek az adóalanyok uniós jogból eredő jogainak védelmét hivatottak biztosítani (lásd: 2015. október 6-i Tárşia-ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 Azon jogorvoslatok eljárési szabályai, amelyek a jogalanyok uniós jogból származó jogainak védelmét hivatottak biztosítani, ugyanakkor nem lehetnek kevésbé kedvezőek, mint a hasonló belső jogi jogorvoslatok esetében (az egyenértékűség elve), és nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd különösen: 2015. október 6-i Tárşia-ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Másrészt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már kimondta, hogy a lojális együttműködés elve alapján a tagállamok nem fogadhatnak el olyan rendelkezéseket, amelyek a Bíróság ítélete szerint a közösségi joggal ellentétes, illetve a Bíróság ítéletéből következően az uniós joggal összeegyeztethetetlen adó visszatérítését kifejezetten ezen adóra vonatkozó olyan feltételektől teszi függővé, amelyek kedvezőtlenebbek a szóban forgó adó visszatérítésére egyébként alkalmazandó feltételeknél (lásd ebben az értelemben: 2002. szeptember 10-i Prisco és CASER ítélet, C-216/99 és C-222/99, EU:C:2002:472, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2003. október 2-i Weber's Wine World és társai ítélet, C-147/01, EU:C:2003:533, 87. pont).
- 41 A kérdést előterjesztő bíróság kérdéseit ezen elvekre figyelemmel kell megvizsgálni.

A lojális együttműködés elvéről

- 42 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy a 8/2014. sz. OUG XV. cikke és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet, mivel ez utóbbi tartalmazza az említett XV. cikk végrehajtási szabályait, későbbiek, mint a 2014. február 3-i Câmpean és Ciocoiu végzés (C-97/13 és C 214/13, nem tették közzé, EU:C:2014:229), amelyben a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 110. cikkel ellentétes a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátás utáni adójához hasonló adó, és hogy e szabályozást különösen az ilyen módon jogalap nélkül beszédett adók összegének visszatérítése tárgyában hozott bírósági

határozatok végrehajtása során felmerült nehézségek miatt fogadták el. Az említett szabályozás célja e tekintetben a kifejezetten ilyen tárgyú bírósági határozatok végrehajtására alkalmazandó eljárási szabályok megállapítása.

- 43 E körülmények között és figyelemmel a jelen ítélet 40. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra, a nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ezen eljárási szabályok kedvezőtlenebbek-e az alapügyben szóban forgó visszatérítésre egyébként alkalmazandó feltételeknél.
- 44 A lojális együttműködés elvét ennél fogva úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a tagállamok olyan rendelkezéseket fogadnak el, amelyek a Bíróság ítélete szerint a közösségi joggal ellentétes, illetve a Bíróság ítéletéből következően az uniós joggal összeegyeztethetetlen adó visszatérítését kifejezetten ezen adóra vonatkozó olyan feltételektől teszi függővé, amelyek kedvezőtlenebbek a szóban forgó adó visszatérítésére egyébként alkalmazandó feltételeknél, aminek vizsgálata a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Az egyenértékűség elvéről

- 45 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenértékűség elvének tiszteletben tartásából az következik, hogy a tagállamok nem írhatnak elő kevésbé kedvező eljárási szabályokat az uniós jog megsértésén alapuló adó visszatérítése iránti kérelmekre, mint amelyeket a belső jog megsértésén alapuló, tárgyak, indokuk és lényeges körülményeik alapján hasonló jogorvoslatokra alkalmaz (lásd ebben az értelemben: 2012. július 19-i Littlewoods Retail és társai ítélet, C-591/10, EU:C:2012:478, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 A jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének biztosítására irányuló eljárási szabályokról közvetlen ismeretekkel rendelkező nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ezen eljárási szabályok megfelelnek-e az egyenértékűség elvének. A Bíróság ugyanakkor a nemzeti bíróság által végzendő értékelés tekintetében bizonyos, az uniós jog értelmezésére vonatkozó elemeket szolgáltathat e bíróság számára (lásd: 1998. december 1-jei Levez-ítélet, C-326/96, EU:C:1998:577, 39. és 40. pont; 2012. július 19-i Littlewoods Retail és társai ítélet, C-591/10, EU:C:2012:478, 31. pont).
- 47 A 8/2014. sz. OUG XV. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy e rendelkezés a jogalap nélkül beszedett adók visszatérítésének tárgyában hozott bírósági határozatokban megállapított összegek kifizetési módjainak, az ezen összegek teljes kifizetésének időpontjáig felszámított kamatoknak és az ezzel kapcsolatban felmerült eljárási költségeknek, valamint a bíróság által megállapított egyéb összegeknek a szabályozására irányul. E XV. cikk az (1)–(4) bekezdésében előírja, hogy ezen összegek kifizetése öt évre elosztva, évente az ezen összegek 20%-ának megfelelő összeg kifizetésével történik, hogy a visszatérítés tárgyában benyújtott kérelmek a benyújtástól számított 45 napon belül kerülnek elbírálásra, és hogy az (1) bekezdésben meghatározott ötéves határidő alatt valamennyi végrehajtási eljárást fel kell függeszteni.
- 48 A 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet 3. cikke pontosítja, hogy a fizetendő pénzüsségeket a környezetvédelmi alap költségvetésének terhére a környezetvédelmi bélyegilleték címén beszedett összegekből fedezik. Másrészt a 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet 1. mellékletének 7. pontja szerint a visszatérítés iránti kérelemhez ellenőrzés céljából mellékelni kell bizonyos dokumentumokat, így a végrehajtható ítélet és a természetes személy személyazonosító okmánya hitelesített másolatát. Ezen 1. melléklet 19. pontja előírja, hogy az egyes éves részletek kifizetése érdekében az illetékes adóhatóság kezeli és végrehajtja az esetleges beszámításokat, figyelembe véve az egyes részletek fizetési határidejének időpontjában fennálló, a kifizetőt terhelő adótartozásokat.

- 49 Annak bizonyítása érdekében, hogy ezen eljárási szabályok megegyeznek a nemzeti jog megsértésén alapuló hasonló jogorvoslatokra alkalmazandó eljárási szabályokkal, a román kormány írásbeli észrevételeiben a közigazgatási szervek által a nemzeti jog alapján a magánszemélyek részére fizetendő munkabérek öt évre elosztott kifizetésére vonatkozó rendszert hozza fel.
- 50 E kormány ezenkívül arra hivatkozott, hogy a 45 napos határidő, amelyen belül a jogellenesen beszedett adók visszatérítéséről rendelkező bírósági határozatok végrehajtása iránti kérelmeket el kell bírálni, megfelel a pénzüsszegek nemzeti költségvetés terhére történő visszatérítése iránti kérelmek elbírálására általánosan irányadó 45 napos határidőnek.
- 51 Ekképpen, annak bizonyítása érdekében, hogy az alapügyben tiszteletben tartották-e az egyenértékűség elvének követelményeit, a kérdést előterjesztő bíróság feladata először is annak vizsgálata, hogy azon jogorvoslatok, amelyekre olyan eljárási szabályokat kell alkalmazni, amelyeket a román kormány a 8/2014. sz. OUG XV. cikkében és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendeletben előírt eljárási szabályokkal megegyezőnek tekint, az indokuk, tárgyuk és lényeges körülményeik szempontjából hasonlóak-e az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, uniós jog megsértésén alapuló jogorvoslatokhoz.
- 52 Úgy tűnik, hogy a jelen ügyben, amint azt a főtanácsnok az indítványának 34. pontjában a közigazgatási szervek részéről fennálló munkabértartozás megtérítése iránti jogorvoslatot illetően szintén megállapította, nem ez a helyzet, aminek a vizsgálata mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 53 Az uniós jogon alapuló alapügybeli jogorvoslathoz hasonló nemzeti jogorvoslat vagy jogorvoslatok meghatározását követően a kérdést előterjesztő bíróság feladata másodszor annak megállapítása, hogy az ilyen nemzeti jogorvoslatokra alkalmazandó eljárási szabályok valóban nem kedvezőbbek-e az alapügyben a 8/2014. sz. OUG XV. cikke és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet alapján alkalmazandó eljárási szabályoknál.
- 54 Végül, ami azon nemzeti szabályozást, vagyis a 22/2002. sz. OG 1–3. cikkét és a 2336/2011. miniszteri rendelet 10a. cikkét illeti, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság szerint az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazni kellene, ha e bíróságnak meg kellene állapítania, hogy a 8/2014. sz. OUG XV. cikke és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet ellentétes az egyenértékűség elvével, a Bíróság rendelkezésére álló egyetlen irat sem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy e szabályozást eltérően kellene alkalmazni az uniós jogon alapuló jogorvoslatokra, mint az azokhoz hasonló, nemzeti jogon alapuló jogorvoslatokra, amennyiben e szabályozás, úgy tűnik, a közigazgatási jogvitákra általánosan alkalmazandó szabályozásnak minősül, amit az alapügy felperese a tárgyaláson szintén megerősített.
- 55 Végezetül, az alapeljárás felperese által az írásbeli észrevételei keretében felhozott érvekre figyelemmel, amelyek úgy értelmezhetők, hogy az uniós jogrendből eredő jogokra vonatkozó bírósági határozatok végrehajtási szabályainak a jogvita jellegétől függetlenül azonosnak kell lenniük, hangsúlyozni kell, hogy az egyenértékűség elvének tiszteletben tartásából az következik, hogy a nemzeti jog megsértésén alapuló jogorvoslatot azonos módon kell kezelni az uniós jog megsértésén alapuló hasonló jogorvoslatokkal, nem pedig az, hogy az eltérő jellegű vagy két különböző jogágot érintő jogvitára alkalmazandó nemzeti eljárási szabályoknak egyenértékűnek kell lenniük (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Orizzonte Salute ítélet, C-61/14, EU:C:2015:655, 67. pont; 2015. október 6-i Târşia-ítélet C-69/14, EU:C:2015:662, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Az egyenértékűség elvét erre tekintettel úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a tagállamok kevésbé kedvező eljárási szabályokat írnak elő az uniós jog megsértésén alapuló adó-visszatérítés iránti kérelmekre, mint amelyeket a belső jog megsértésén alapuló hasonló jogorvoslatokra kell alkalmazni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy lefolytassa a szükséges vizsgálatokat annak biztosítása érdekében, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitára alkalmazandó szabályozás vonatkozásában tiszteletben tartsák ezt az elvet.

A tényleges érvényesülés elvéről

- 57 Ami a tényleges érvényesülés elvét illeti, először is meg kell vizsgálni, hogy a 8/2014. sz. OUG XV. cikkében és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendeletben előírt szabályokkal létrehozott rendszerhez hasonló, az uniós jog megsértésével beszedett adó visszatérítésére vonatkozó rendszer a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé teszi-e az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását, figyelemmel ezen szabályoknak az egész eljárásban betöltött helyére, az eljárás lefolyására és e szabályoknak a különböző nemzeti fórumok előtti sajátosságaira (lásd ebben az értelemben: 2013. június 27-i Agrokonsulting-04 ítélet, C-93/12, EU:C:2013:432, 48. pont; 2015. október 6-i Târșia-ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 36. és 37. pont).
- 58 E tekintetben meg kell állapítani, hogy e szabályozás alapján annak a jogalanynak, akinek a vitatott adó visszatérítése iránti igényét valamely bírósági határozattal elismerték, az ezen adó címén megfizetett összeg visszatérítése iránti kérelem benyújtása érdekében az illetékes hatósághoz kell fordulnia, amely kérelemhez csatolnia kell az ezen végrehajtható okirat alapján e hatóságot terhelő kötelezettségek teljesítéséhez szükséges dokumentumokat. Ellentétben azzal az állásponttal, amelyet az alapügy felperese láthatóan képvisel, az ilyen követelmény önmagában és különösen például az ilyen eljárás túlzottan magas költségeire irányuló esetleges akadályok fennállásához kapcsolódó bizonyítékok hiányában, úgy tűnik, nem teszi rendkívül nehézé az ilyen adók visszatérítését, amint azt a főtanácsnok az indítványának 44. és 45. pontjában szintén megállapította.
- 59 Eltérő a helyzet abban az esetben, ha azon jogalanyal szemben, akinek a javára bírósági eljárás keretében ilyen végrehajtható okiratot állítanak ki, és aki az ezen okiratban foglaltak végrehajtását kéri az illetékes hatóság előtt, az alapeljárásban szóban forgó szabályozás alapján ötéves határidőt állapítanak meg a neki járó összeg teljes egészében való visszatérítésére, ami a jogellenes helyzet fenntartásához vezet ahelyett, hogy azt a lehető leggyorsabban orvosolják.
- 60 Másrészt a fizetendő összegek visszatérítése, a 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet (3) cikkének megfelelően, és amint azt az érdekeltek a tárgyaláson megjegyezték, a gépjárművekre kivetett adó, vagyis a környezetvédelmi bélyegilleték címén beszedett pénzeszegek nyújtotta fedezet rendelkezésre állásától függ. E jogalanyak e tekintetben semmilyen eszköz nem áll a rendelkezésre, amely lehetővé tenné a számára, hogy kötelezettségei teljesítésére kényszerítse az illetékes hatóságot, ha azokat önként már nem teljesíti, mivel ugyanezen szabályozás alapján ezen ötéves határidő alatt nincs helye az általános szabályok szerinti végrehajtásnak.
- 61 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az ilyen, az uniós jog megsértésével beszedett, végrehajtható bírósági határozatban meghatározott mértékű összegek kamataikkal növelt visszatérítésére vonatkozó rendszer egészét tekintve hosszan tartó bizonytalan helyzetet teremt a jogalany számára azon időpont tekintetében, amelyben a jogalap nélkül megfizetett összeget teljes egészében visszatérítik a részére, anélkül hogy rendelkezésére állna olyan eszköz, amely lehetővé tenné a számára, hogy kötelezettségei teljesítésére kényszerítse az illetékes hatóságot, ha azokat akár forráshiányból fakadó, akár más okokból önként már nem teljesíti.
- 62 Ennélfogva a 8/2014. sz. OUG XV. cikkében és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendeletben előírthoz hasonló, az uniós jog megsértésével beszedett adók visszatérítésére vonatkozó rendszer különösen nehézé teszi az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását, és nem felel meg a tagállamok arra vonatkozó kötelezettségének, hogy biztosítsák az ilyen jogok teljes érvényesülését.
- 63 A román kormány az ilyen rendszer létrehozásának igazolására lényegében a gazdasági nehézségek fennállására és az uniós jog megsértésével beszedett adók visszatérítésére vonatkozó végrehajtható bírósági határozatok azonnali végrehajtásával kapcsolatos intézményi ellenállásra szorítkozik.

- 64 Márpedig e tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a tagállamok a jelen ítélet 37. cikkében hivatkozott ítélkezési gyakorlatra figyelemmel kötelesek az uniós jog szabályainak megsértésével beszedett adók kamatokkal növelt visszatérítésére. E tekintetben nem lehet helyt adni annak, amint azt a főtanácsnok az indítványának 47. pontjában lényegében szintén megállapította, hogy valamely tagállam az alapügybelihez hasonló jogvitában adósi minőségében forráshiányra hivatkozzon annak indokolása érdekében, hogy valamely jogalany az uniós jog megsértésére alapított igényét elismerő bírósági határozat végrehajtása nem lehetséges.
- 65 Hasonlóképpen, a tagállamok számára az uniós jog megsértésével beszedett adók kamatokkal növelt visszatérítésére vonatkozó eljárásjogi szabályok elfogadása tekintetében elismert autonómia nem terjedhet ki arra, hogy lehetővé teszi számukra, hogy a végrehajtás nehézségeihez kapcsolódó vagy tisztán gazdasági okokból a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé tegyék az ilyen jogok gyakorlását.
- 66 Ebből következően a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügybelihez hasonló, az uniós jog megsértésével beszedett, végrehajtható bírósági határozatban meghatározott összegű adók kamatokkal növelt visszatérítésére vonatkozó olyan rendszer, amely ezen adók öt évre elosztott visszatérítését írja elő, és amely az ilyen határozatok végrehajtását valamely másik adó címén beszedett összegek rendelkezésre állásának feltételéhez köti, anélkül hogy a jogalanynak lehetősége lenne arra, hogy kötelezettségei teljesítésére kényszerítse az illetékes hatóságot, ha azokat az önként már nem teljesíti.
- 67 Ami, másodszor, a 22/2002. sz. OG 1–3. cikkét és a 2336/2011. miniszteri rendelet 10a. cikkét, vagyis azon szabályozást illeti, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság szerint az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazni kell, amennyiben a 8/2014. sz. OUG XV. cikke és a 365/741/2014. sz. miniszteri rendelet nem alkalmazható, e bíróság anélkül, hogy további pontosítással szolgálna, előadja, hogy e szabályozás késleltetné vagy megakadályozná a közigazgatási szervek által fizetendő összegek tényleges visszatérítését.
- 68 Ugyanakkor nem egyértelmű, hogy 22/2002. sz. OG 2. és 3. cikkében előírthoz hasonló, a közigazgatási szerv részére annak érdekében biztosított hat hónapos határidő, hogy önként teljesítse a végrehajtható okirat alapján fennálló kötelezettségeit, önmagában rendkívül nehézé teszi-e a jogalanyok számára az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását. Egyébként az ilyen jogalanyoknak lehetőségük van arra, hogy ezen határidő lejártát követően végrehajtási eljárást kezdeményezzenek az adós közigazgatási hatósággal szemben, amennyiben ez utóbbi nem teljesíti kötelezettségeit az önkéntes teljesítésre nyitva álló határidőn belül.
- 69 Márpedig, amennyiben – amint arra az alapeljárás felperese hivatkozik – a 22/2002. sz. OG 1–3. cikkéhez és a 2336/2011. miniszteri rendelet 10a. cikkéhez hasonló nemzeti szabályozás a 22/2002. sz. OG 2. és 3. cikkében előírt hat hónapos határidőt meghaladóan hosszabbítja meg az uniós jogrendből eredő jogokra vonatkozó bírósági határozatok végrehajtását pusztán amiatt, hogy az ilyen összegek visszatérítésére szánt költségvetésben nem állnak rendelkezésre források, anélkül hogy a jogalanynak lehetősége lenne arra, hogy akár végrehajtási intézkedések iránti kérelem, akár más, a nemzeti jogrendben a közigazgatási szervekkel szemben fennálló kötelezettségek végrehajtását biztosító eszköz útján kötelezettségei teljesítésére kényszerítse az illetékes hatóságot, az ilyen szabályozás nem felelhet meg a tényleges érvényesülés elve követelményeinek, amennyiben az a visszatérítést a gyakorlatban rendkívül nehézé, sőt lehetetlenné teszi. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy az alapügyben ez a helyzet áll-e fenn.
- 70 Annak ellenére, hogy a Charta rendelkezései alkalmazhatók az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, az uniós jog hatálya alá tartozó jogi helyzetre, amennyiben az alapügy tárgya az EUMSZ 110. cikk megsértésével beszedett adó visszatérítésére vonatkozik, és hogy a tagállamok a jelen ítélet 37. cikkében hivatkozott ítélkezési gyakorlatra figyelemmel kötelesek az ilyen adók és a járulékos

kamatok visszatérítésére, a kérdést előterjesztő bíróságnak az e Charta rendelkezéseire vonatkozó kérdéseit nem szükséges megvizsgálni, mivel a fentiekben kifejtettek lehetővé teszik e bíróság számára az alapeljárásban való határozathozatalt.

71 A fentiek összességéből az alábbiak következnek:

- A lojális együttműködés elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a tagállamok olyan rendelkezéseket fogadnak el, amelyek a Bíróság ítélete szerint a közösségi joggal ellentétes, illetve a Bíróság ítéletéből következően az uniós joggal összeegyeztethetetlen adó visszatérítését kifejezetten ezen adóra vonatkozó olyan feltételektől teszik függővé, amelyek kedvezőtlenebbek a szóban forgó adó visszatérítésére egyébként alkalmazandó feltételeknél, aminek vizsgálata a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- Az egyenértékűség elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a tagállamok kevésbé kedvező eljárási szabályokat írnak elő az uniós jog megsértésén alapuló adó-visszatérítés iránti kérelmekre, mint amelyeket a belső jog megsértésén alapuló hasonló jogorvoslatokra kell alkalmazni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy lefolytassa a szükséges vizsgálatokat annak biztosítása érdekében, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitára alkalmazandó szabályozás vonatkozásában tiszteletben tartsák ezt az elvet.
- A tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügybelihez hasonló, az uniós jog megsértésével beszédett, végrehajtható bírósági határozatban meghatározott összegű adók kamatokkal növelt visszatérítésére vonatkozó olyan rendszer, amely ezen adók öt évre elosztott visszatérítését írja elő, és amely az ilyen határozatok végrehajtását valamely másik adó címén beszédett összegek rendelkezésre állásának feltételéhez köti, anélkül hogy a jogalanyak lehetősége lenne arra, hogy kötelezettségei teljesítésére kényszerítse az illetékes hatóságot, ha azokat az önként már nem teljesíti. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az olyan szabályozás, amelyet az ilyen visszatérítési rendszer hiányában a szóban forgó alapügyben alkalmazni kellene, megfelel-e a hatékony érvényesülés elve követelményeinek.

A költségekről

72 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A lojális együttműködés elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a tagállamok olyan rendelkezéseket fogadnak el, amelyek a Bíróság ítélete szerint a közösségi joggal ellentétes, illetve a Bíróság ítéletéből következően az uniós joggal összeegyeztethetetlen adó visszatérítését kifejezetten ezen adóra vonatkozó olyan feltételektől teszik függővé, amelyek kedvezőtlenebbek a szóban forgó adó visszatérítésére egyébként alkalmazandó feltételeknél, aminek vizsgálata a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Az egyenértékűség elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a tagállamok kevésbé kedvező eljárási szabályokat írnak elő az uniós jog megsértésén alapuló adó-visszatérítés iránti kérelmekre, mint amelyeket a belső jog megsértésén alapuló hasonló jogorvoslatokra kell alkalmazni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy lefolytassa a szükséges vizsgálatokat annak biztosítása érdekében, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitára alkalmazandó szabályozás vonatkozásában tiszteletben tartsák ezt az elvet.

A tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügybelihez hasonló, az uniós jog megsértésével beszedett, végrehajtható bírósági határozatban meghatározott összegű adók kamatokkal növelt visszatérítésére vonatkozó olyan rendszer, amely ezen adók öt évre elosztott visszatérítését írja elő, és amely az ilyen határozatok végrehajtását valamely másik adó címén beszedett összegek rendelkezésre állásának feltételéhez köti, anélkül hogy a jogalanynak lehetősége lenne arra, hogy kötelezettségei teljesítésére kényszerítse az illetékes hatóságot, ha azokat az önként már nem teljesíti. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az olyan szabályozás, amelyet az ilyen visszatérítési rendszer hiányában a szóban forgó alapügyben alkalmazni kellene, megfelel-e a hatékony érvényesülés elve követelményeinek.

Aláírások